

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SFORAE
Sport for All and the Environment

ZELENÉ SMERNICE

Ako uskutočniť
udržateľné športové
podujatie

Apríl 2018

recal alu®
FUNDACJA NA RZECZ ODZYSKU
OPAKOWAŃ ALUMINIOWYCH

Magyar Szabadidősport Szövetség

Obsah

● Tím/Myšlienka	strana 3
● Úvod	strana 4
● Recyklácia	strana 4
● Potravinový odpad	strana 5
● Doprava	strana 5
● Spoločné zdieľanie	strana 6
● „Zelené“ pravidlá	strana 7
● Dobrovoľníctvo	strana 7
● Energia	strana 8
● Voda	strana 8
● Hluk	strana 9
● Kvalita ovzdušia	strana 9
● Uhlíková stopa a kompenzácia	strana 10
● Certifikácie	strana 10
● Iné	strana 11
● Zhrnutie	strana 11
● Odmietnutie zodpovednosti/Prehlásenie	strana 11

Tieto odporúčania sú spoločným dielom partnerov projektu „Šport pre všetkých a životné prostredie“ (SforAE), ktorý je spolufinancovaný programom „Erasmus+ Šport“ Malé partnerstvo pre spoluprácu (referenčné číslo: 590833-EPP-1-2017-1-PL-SPO-SSCP). Webová stránka projektu: www.sforae.eu. Tieto odporúčania vznikli v rámci tímovej práce, ktorá sa oficiálne začala 8-9. marca 2018 na úvodnom stretnutí SforAE, ktoré sa konalo vo Wroclawi (Poľsko).

Tím

- Robert Benyhe – Magyar Szabadidősport Szövetség
- dr inž. Anna Bochynek – Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL
- Gaetan Garcia – Asociácia medzinárodného športu pre všetkých – TAFISA
- Pavlína Hadova – Asociácia športu pre všetkých Slovenskej republiky
- dr Jan Holko – Asociácia športu pre všetkých Slovenskej republiky
- Artur Łobocki – Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL
- Gabriela Machová – Česká asociace Sport pro všechny, z. s.
- Radka Mothejzíková – Česká asociace Sport pro všechny, z. s.
- dr Judit Petőcz – Magyar Szabadidősport Szövetség
- Wojciech Stadnik – Przemyski Klub Biegacza
- Piotr Szwedka – Przemyski Klub Biegacza
- Paweł Wiśnioch – Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL
- acek Wodzisławski – Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL
- dr Grzegorz Żurek – Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu

Základnou myšlienkou projektu »Šport pre všetkých a životné prostredie« (SforAE) je zvýšenie povedomia o prínosoch plynúcich z ekologického spôsobu správania sa v športe pre všetkých. Jeho cieľom je environmentálne vzdelávanie prostredníctvom športu a podpory športu v bezpečnom a čistom životnom prostredí. Základným princípom je šíriť odkaz, že fyzická aktivita udržuje ľudstvo v zdravej a dobrej kondícii a predlžuje život jednotlivcov, pričom záchrana životných zdrojov je kľúčová pri udržaní krásy a dobrej kondície životného prostredia pre budúce generácie. Táto paralela je základom projektu SforAE. Zahŕňa 5 partnerov zo 4 krajín:

- [Asociácia športu pre všetkých Slovenskej republiky](#) (Slovensko)
- [Česká asociace Sport pro všechny, z. s.](#) (Česká republika)
- [Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL](#) (Poľsko)
- [Magyar Szabadidősport Szövetség](#) (Maďarsko)
- [Przemyski Klub Biegacza](#) (Poľsko)

Okrem samotného vzdelávania je cieľom založiť silnú spoluprácu medzi partnermi za účelom vytvoriť pre nich synergický efekt. Projekt zahŕňa výmenu skúseností a spoločný vývoj smerníc pre ekologicky udržateľné športové podujatia. Taktiež zahŕňa zorganizovanie 5 vzorových podujatí (jedno v každej partnerskej krajine projektu) a podporu prostredníctvom propagačných materiálov vo forme bezplatných plechoviek s izotonickými nápojmi pre približne 100 rozličných športových podujatí. Tieto podujatia musia byť organizované pre životné prostredie udržateľným spôsobom, vrátane zberu a recyklácie prázdnych použitých plechoviek.

Úvod

Najdôležitejšími výzvami, ktorým organizátori športových podujatí čelia, sú samozrejme tie súvisiace so snahou o vysokú úroveň športového zápolenia a starostlivosť o plynulý priebeh príprav, ako aj priebeh samotného podujatia. Očakávania, ktoré sa dnes na organizáciu športových podujatí kladú, sú nepochybne veľké a táto publikácia sa chce pokúsiť inšpirovať ľudí, ktorí sú zodpovední za ich priebeh, aby uvážili zníženie ich dopadu na životné prostredie.

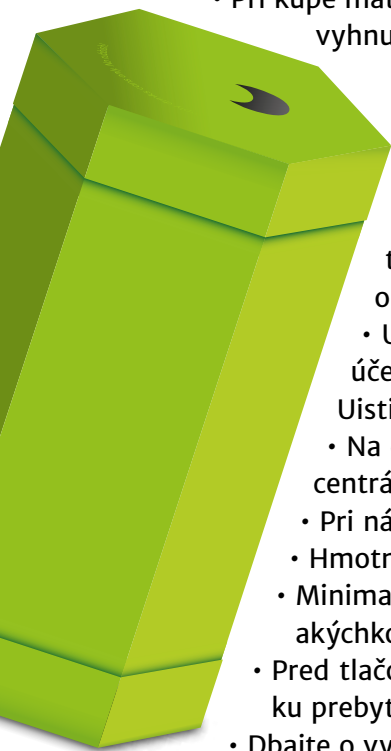
Autori tejto publikácie sa počas jej prípravy pohrávali s myšlienkou, že mnohé v súčasnosti pestované športové disciplíny, si vyžadujú zdravé a čisté životné prostredie. Z praktických dôvodov bola táto myšlienka rozdelená do viacerých tematických okruhov, aby sa tým čitateľovi uľahčila práca s dokumentom. Za zmienku taktiež stojí, že ak sa vám počas prípravy svojho športového podujatia podarí implementovať čo i len časť našich odporúčaní, priaznivo to ovplyvní výrazné zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie. V prípade ich využitia nezabudnite o tom zreteľne a jasne informovať účastníkov a fanúšikov podujatia. Niet žiadnych pochyb, že vaša práca bude ocenená!

Recyklácia

V praxi musí každé, čo i len najmenšie podujatie, čeliť skutočnosti vzniku odpadu a problému spracovania odpadu. Nezabudnite, že najlepší odpad je ten, ktorý vôbec nevznikne. Každopádne, ak sa rozhodnete poskytnúť účastníkom rozličné výrobky/materiály, porozmýšľajte o objednaní vecí, ktoré sa ľahko recyklujú, aby ste sa vyhli najhoršej možnosti – skládkovaniu odpadu. Pri príprave tejto kapitoly sme sa riadili pravidlami: „Nech je miesto pri vašom odchode také, ako ste ho našli“ a „Čo ste si zo sebou priniesli, mali by ste si tiež so sebou odniesť“.

Toto sú aktivity, ktoré vám môžu dopomôcť k zníženiu množstva odpadu, ktorý vznikne počas podujatia, a pri jeho následnej recyklácii:

- Pri kúpe materiálov na svoje podujatie sa uistite, že tovar je balený len v nevyhnutných obaloch, ktoré sú následne recyklovateľné. Uprednostnite trvácne materiály, ktoré sú jednoducho a opakovane recyklovateľné.
  - Od správy miesta konania podujatia si vyžiadajte recyklačné nádoby na odpad, aby ste podporili separovanie odpadu hneď pri jeho tvorbe a znížili množstvo skládkového odpadu.
  - Začleňte účastníkov do procesu znižovania množstva odpadu prostredníctvom propagácie zvyšovania environmentálneho povedomia a informovania o dostupných formách recyklácie.
  - Ubezpečte sa, že akýkoľvek odpad bude separovaný hneď pri jeho vzniku za účelom následnej recyklácie. Poskytnite príslušné nádoby na separovaný odpad. Uistite sa, že odpad sa separuje po celú dobu trvania projektu.
  - Na celej ploche miesta konania podujatia používajte vhodné recyklačné nádoby, centrálné umiestnené, jasne označené a vždy plne k dispozícii.
  - Pri nákupe uprednostnite recyklovateľné a už recyklované výrobky.
  - Hmotnosť obalových materiálov je tiež dôležitá.
  - Minimalizujte používanie papiera a maximalizujte možnosť opätovného použitia akýchkoľvek informačných letákov.
  - Pred tlačou dokumentov verifikujte počet účastníkov podujatia, aby sa predišlo vzniku prebytku.
  - Dbajte o vyprázdňovanie toaliet a šetrenie papierových utierok.

Praktický príklad: za účelom čo najlepšej realizácie projektu SforAE partneri ponúkajú účastníkom športových podujatí v plechovkách balenú neperlivú vodu. Tieto plechovky sa rozdávať bezplatne ale len tým, ktorí po ich vypití použijú dodané vrecia a smetné nádoby na okamžitú separáciu vzniknutého odpadu v prípade zberu prázdnych hliníkových plechoviek. Taktiež poskytujeme propagačné banery o výhodách plynúcich z recyklácie odpadu. Hliníkové plechovky vyzbierané počas všetkých podporených športových podujatí sa mimoriadne jednoducho recyklujú a všetky vyzbierané plechovky musia byť dodané k recyklácii, čo je v prípade hliníka možné časovo neobmedzene bez straty jeho kvality. Toto je príklad, ktorý sa nazýva Trvalý materiál.

Potravinový odpad

Téma tvorby odpadov popísaná v predchádzajúcej časti tiež zahŕňa jednu konkrétnu záležitosť, o ktorej sme sa rozhodli diskutovať oddelene vzhľadom na jej mimoriadne veľký vplyv na životné prostredie. Problém plytvania jedlom je tiež veľkou výzvou pre každého organizátora športového podujatia. Nezabudnite, že samotné balenie tvorí len malú časť »environmentálnej záťaže« samotného výrobku. Nepochybne najväčším vplyvom na životné prostredie je obsah balenia, čo sa obzvlášť týka potravín, ktoré si vyžadujú nielen veľký priestor, ale tiež nesmierne množstvo energie spotrebovanej na pestovanie, zber, prípravu a samozrejme prepravu.

Odporúčania, ako eliminovať ničenie a plytvanie potravinami:

- Žiadajte o ekologicky šetrné, lokálne vyrábané výrobky. Požadujte potraviny, ktoré sú miestne, sezónne a organické vždy, pokiaľ je to možné. Zabezpečte, aby boli výrobky nakupované udržateľným spôsobom.
- Minimalizujte potravinový odpad varením alebo objednávaním len potrebného množstva jedla a spojte sa so systémom správy kompostovania/spravovania potravinovej banky. Na vhodných miestach zabezpečte recyklačné a kompostové nádoby.
- Zabezpečte potraviny s recyklovateľnou a/alebo minimálnou váhou obalu.
- Ubezpečte sa, že tak recyklácia, ako aj nádoby na odpad, sú dostupné v blízkosti stánkov s občerstvením.
- Vezmite do úvahy, aký druh stravovania by tvoril najmenší odpad – bufetový systém, a-là-carte reštaurácia.
- Používajte vhodné množstvo jedla a vody pre jednotlivých účastníkov – odlišné jednotkové normy pre deti a dospelých, rozdielne v teplom a chladnom období, rôzne pre veľa druhou telesných aktivít.

Praktický príklad: Pri organizovaní športového podujatia si preverte možnosť presunu neskonsumovaného jedla a nápojov (s krátkou trvanlivosťou) ľuďom v núdzi, napríklad do miestnej potravinovej banky vo vašom okolí. Je potrebné vopred si túto možnosť overiť, aby ste boli pripravení v prípade, ak by táto možnosť nastala. Kompostovanie jedla je jeho definitívne znehodnotenie, preto túto možnosť považujte za úplne poslednú voľbu.

Doprava

Je ťažké predstaviť si čo i len malé športové podujatie, ktorého účastníci nepotrebujú použiť žiadnu formu dopravy. Cestovanie na menšie či väčšie vzdialenosti je súčasťou mnohých športových disciplín, pričom často priamo vystihujú ich charakter. Príprava a nastavenie športového podujatia si tiež vyžaduje rýchlu a efektívnu dopravu. Toto je dôvod, prečo v tejto sekcii nájdete najviac príkladov, o ktoré sme sa rozhodli sa s vami podeliť.

Možné činnosti súvisiace s dopravou a pohybom:

- Použite druh dopravy, ktorá využíva technológie s nízkymi emisiami, ako aj jej využitie počas organizácie podujatia.
- Zvoľte miesto konania podujatia tak, aby bolo jednoducho dostupné verejnou dopravou.
- Podporte účastníkov podujatia, aby využili pešiu chôdzu alebo použili alternatívne spôsoby dopravy, aby sa tým znížili emisie uhlíka a znečistenie ovzdušia.
- V prípade podujatí, kde je nevyhnutná preprava dopravnými prostriedkami, podporte zdieľanie vozidiel viacerými účastníkmi.
- Ponúknite dostupné formy verejnej dopravy.
- Používajte kyvadlové vozidlá s nízkymi emisiami, bicykle, hybridné autá atď.
- Vyberte udržateľné a sociálne zodpovedné ubytovanie v blízkosti miesta konania podujatia.
- Letecká doprava zanecháva najväčšiu uhlíkovú stopu a preto, ak je to možné, zvažte alternatívny spôsob dopravy.
- Cestovanie vlakmi a autobusmi je menej náročné a stanice sú centrálné lokalizované, čo následne znižuje potrebu presunu taxíkmi.
- Poskytnite informácie o tom, ako môžu návštevníci podujatia využiť prostriedky verejnej dopravy, prostredníctvom prezentácie a poskytovania máp, trás autobusov a metra pre účastníkov. Zabezpečte rovnaké možnosti dopravy pre znevýhodnené osoby.
- Pre miestnych účastníkov podujatia by bolo dobré odporučiť použitie jedného auta viacerými osobami.
- Parkovanie by malo byť zabezpečené s ohľadom na čo najmenší zásah do prírody: nemalo by byť lokalizované na trávnatých plochách, alebo plochách pokrytých rastlinstvom ani na miestach mimo chránených oblastí.
- V prirodzene obývaných oblastiach by sme sa mali pohybovať výlučne na vyznačených chodníkoch a v prípade potreby musia byť obývané miesta chránené kordónmi.
- Zabezpečte špeciálne odmeny pre účastníkov, ktorí použili najekologickejší spôsob dopravy (príchod na bicykli/pešo).
- Parkovanie bicyklov sprístupnite vo vnútri miesta konania podujatia (bicyklom vstup povolený, autám nie).
- Pripravte informácie o obmedzení áut pre sponzorov/poskytovateľov služieb (povolené je len 1 auto pre jednu spoločnosť) a parkovanie len pre účastníkov, ktorý príši plne obsadeným vozidlom.
- Pri on-line registrácii účastníkov sa pýtajte, aký druh dopravy plánujú zvoliť na príchod.
- Pri preprave tovaru na miesto konania sa snažte využiť čo najviac priestoru (tak plné auto, ako je to s ohľadom na bezpečnosť možné).

Praktický príklad: Priemerný automobil pri spálení jedného litra benzínu vyprodukuje približne 2,5 kg oxidu uhličitého (CO₂), zatiaľ čo okolo 3 kg splodín CO₂ vznikne pri spaľovaní nafty. V prípade áut poháňaných plynom sú emisie „len“ asi 1,5 kg CO₂ na každý liter spáleného plynu.

Spoločné zdieľanie

Zmeny a rozvíjajúce sa obchodné modely nám poskytujú príležitosť, aby sme uskutočnili mnoho rozličných úprav. V Európe čoraz populárnejší model zodpovednej spotreby je komunitné alebo dočasne využívané vysoko špecializovaných tovarov a služieb. Nepotrebuje napríklad kúpiť prístroj na meranie času, aby účastníci vášho športového podujatia poznali svoje presné časy.

Táto záležitosť sa týka možnosti zníženia vplyvu mnohých jednotlivcov na životné prostredie prostredníctvom spolupráce alebo prenájmom rozličných výrobkov.

- Napríklad obmedzenie dlhého času stráveného v aute cestou na podujatie v prospech iných kombinovaných spôsobov dopravy a prenájmu vozidla v mieste konania podujatia.
- Prenájom alebo spoločné použitie rôznych druhov vybavenia/tovaru/nástrojov.
- Pokúste sa využiť už existujúce možnosti architektúry, budov a priestorov.
- Pokúste sa opakovane použiť komerčné materiály a banery (zakaždým môžete použiť iné logo vo forme nálepky/etikety).

Praktický príklad: Pre správnu realizáciu projektu SforAE sa partneri rozhodli spolupracovať s dobre známou a temer celoeurópskou kampaňou Každá plechovka sa počíta / Every Can Counts. Táto poskytuje hotové smernice nielen pre rozličné grafické návrhy materiálov, ale zásadne nám pomáha pri zbere prázdnych hliníkových plechoviek od pitnej vody, ktoré boli distribuované pre účastníkov športového podujatia.

„Zelené“ pravidlá

Téma „zeleného“ verejného obstarávania je záležitosťou, ktorá si môže nájsť uplatnenie nielen v rámci verejnej správy. Stále viac spoločností a organizácií pri výbere z množstva tovarov a služieb prihliada aj na ekologické aspekty.

Návrh rôznych pro-environmentálnych kritérií, ktoré môžu byť využité pri realizácii verejného obstarávania.

- Uistite sa, že je vaša komunikácia v súlade s vašim udržateľným odkazom a to tým, že sa vyhnete zbytočnému použitiu papiera, letákov, poštových zásielok atď.
- Používajte výrobky/tovar vyrobený z recyklovaného materiálu.
- Do tlačiarne či na toaletách tiež môžete použiť recyklovaný papier.

Praktický príklad: V projekte SforAE sme použili hliníkové plechovky na distribúciu pitnej vody, pretože vieme, že tento je trvalý materiál a viac ako 70% doteraz vyrobeného hliníka je stále v obehú používaný rôznych formách. V prípade objedávania produktov vyrobených z trvalých materiálov si môžete byť istý, že niektoré z nich sú vyrobené z recyklovaných materiálov a môžu byť následne jednoducho recyklované bez straty kvality.

Dobrovoľníctvo

Dobrovoľníci sú často veľmi cennou podporou podujatia, pričom dobrovoľníctvo ako také znamená skutočný záväzok smerom k projektu a podpore jeho cieľov. Týmto sa stáva jednou z najdôležitejších súčastí „zelených“ ekologických podujatí.

Návrhy, ako zapojiť ľudí, ktorí nie sú súčasťou projektu, do aktivít súvisiacich s recykláciou (napr.: rodičia a priatelia účastníkov podujatia alebo pozorovatelia).

Podporte divákov a sprievodné osoby, aby vám pomohli s rozličnými záležitosťami, ktoré sú jednoducho vykonateľné, napr.: organizačné služby, zber odpadu, distribúcia informácií, príprava občerstvenia atď.

- Použite miestnych dobrovoľníkov, dajte im prácu, motivujte ich.
- Zapojte viac ľudí, napr. použitím sloganov na baneroch: „nenechajte babičku doma“, „prived'te so sebou aspoň jedného človeka“.

Praktický príklad: V niektorých firmách prebiehajú dobrovoľnícke programy, ktoré nesú odkaz, že prostredníctvom spolupráce s jedným subjektom môžete získať niekoľko, viac, dokonca niekoľko desiatok viac dobrovoľníkov naraz.

Energia

Otázka energie sa dotýka každej, čo i len najzanedbateľnejšej sféry nášho bytia. Nezapodnajte, že v praxi nie je možné uskutočniť športové podujatie bez energie. Každopádne vždy viete nájsť oblasti, kde sa dá spotreba energie znížiť.

Riešenia, ktoré vedú k zníženiu spotreby energie alebo k využívaniu obnoviteľných zdrojov energie.

- Zistite, či je v mieste konania možné využiť prirodzené svetlo a vetranie.
- V prípade, že je nutné použiť umelé osvetlenie, ubezpečte sa, že je energeticky efektívne.
- Minimalizujte registračný formulár alebo použite elektronickú registráciu.
- Ak je v danej oblasti dostupná, využívajte prírodné zdroje energie.
- Ak sa vaše podujatie koná pod holým nebom, obráťte sa na hostiteľské mesto alebo komunitu s otázkou, aká je ich politika ohľadne nakladania s odpadom a znížovania spotreby energie.
- V prípade zakladania ohňa v na otvorenom priestranstve: zabezpečiť potrebné opatrenia.
- Poskytnite solárne batérie pre laptopy alebo mobilné telefóny.
- Ak je nevyhnutný generátor, zvolte adekvátnu veľkosť.
- Počas trvania podujatia sa pokúste používať alternatívne zdroje energie.

Praktický príklad: keď sa rozhodujete, kde zorganizujete svoje športové podujatie, preverte možnosti využitia „pasívnych“ architektonických riešení. Majte na pamäti, že energeticky najefektívnejšie sú podujatia pod holým nebom.

Voda

Existuje veľa športových disciplín, ktoré nie je možné vykonávať kvalitnej vody. Na druhej strane, v mnohých regiónoch sú so získavaním jej zdrojov problémy. Majte na pamäti, aby vaše športové podujatie racionálnym spôsobom využívalo tieto vzácne zdroje vody, špeciálne tej pitnej.

Zredukujte negatívny dopad na vodné zdroje, a to:

- Racionálnym využitím vody a elimináciou jej plytvania.
- Podporte delegátov, aby šetrili vodu, a to oznámeniami na toaletách v mieste konania podujatia
- Pripravte návrhy, ako znížiť spotrebu vody.
- Zabezpečte vhodný objem dávky vody.
- Ak je to možné zabezpečte, aby sa do vody počas podujatia nedostávali žiadne chemikálie (krémy na opalovanie, hrejivé krémy).
- Keď teplota vody presiahne 24 °C, nepoužívajte hrejivé masti na udržanie správnej telesnej teploty.
- V prípade, že sa jedná o podujatie priamo spojené s vodou, mali by sme upriamiť pozornosť na zdôraznenie významu miesta konania podujatia a jeho bohatstva, a tiež na spôsoby ochrany vody. Berte ohľad na populáciu rýb.

- Skontrolujte potrubie a kohútiky, či nekvapkajú.
- Nič nevhadzujte do vody.

Praktický príklad: Keď ponúkate nesýtenú vodu vysokej kvality účastníkom projektu SforAE, ktorú, na rozdiel od mnohých funkčných nápojov, môžu konzumovať aj deti. V tomto prípade môžu aj mladší účastníci podporovať naše ekologické projekty, a to odovzdaním prázdnych plechoviek od nápoja na následnú recykláciu.

Hluk

V mnohých prípadoch nie sú fanúšikovia podujatia schopní udržať svoje emócie pod kontrolou, čo sa často prejavuje v podobe nadmerného hluku. Pri formulovaní našich odporúčaní v tejto oblasti sme sa riadili potrebou nerušiť životné prostredie neprimeraným hlukom, hlavne v prírodných oblastiach mimoriadneho významu.

Príklady znižovania hluku emitovaného v neprospech životného prostredia.

- Dohliadnite na množstvo hluku, ktorý vyprodukuje. Pracujte s miestnou komunitou, aby ste sa uistili, že sú si vedomí daných dopadov aj toho, ako je možné ich znížiť.
- Neodpaľujte ohňostroje.
- V blízkosti miest prírodného významu uprednostnite umiernené dávky hluku namiesto hromadného pokriku.
- Pokúste sa vytvoriť “chvíle ticha” (alebo chvíle zníženej hlasitosti hudby) počas podujatia.
- Upriamte pozornosť ľudí na ich vlastný hluk – testovací systém “ste príliš hluční”.

Praktický príklad: Zvyčajne pracujeme v rozmedzí zvukovej frekvencie 40–70 dB, úroveň hluku 90 dB zodpovedá úrovni intenzívnej cestnej premávky, a 140 dB štartu bojovej stíhačky. Podľa odporúčania WHO (World Health Organization/Svetovej zdravotníckej organizácie) je akceptovateľná úroveň environmentálneho hluku 50 dB.

Kvalita ovzdušia

Vzduch, podobne ako voda, je jedným z elementov aktívne využívaných pri rozličných športoch. Bohužiaľ je jeho kvalita na niektorých miestach/v istých obdobiach mimoriadne nízka.

Riešenia, ako znížiť emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia počas prípravy a v priebehu konania a ako zabezpečiť vysokú kvalitu vzduchu v interiéri (hlavne čerstvého vzduchu):

- Pre stavebné látky vo vnútornom a stavebnom prostredí by sa mali vyberať len materiály, ktoré neobsahujú alebo neemitujú neodstrániteľné, bioakumulatívne a/alebo toxické substancie.
- Požadujte miestnosti s oknami, ktoré sa dajú otvárať kvôli vetraniu alebo prívodu prírodného svetla.
- Pokúste sa zabezpečiť čo najviac prísunu čerstvého vzduchu.
- Pokúste sa zvoliť/používať pasívne budovy.
- V prípade potreby vytvorte špeciálne fajčiarske zóny.

Praktický príklad: Na území celej Európskej únie sa prevádzkujú meracie stanice na kontrolu kvality okolitého ovzdušia. Ich výsledky sú dostupné online. Skontrolujte kvalitu ovzdušia v okolí miesta konania vášho podujatia a informujte o nej jeho účastníkov a fanúšikov.

Uhlíková stopa a kompenzácia

„Uhlíková stopa“ je pomerne zložitá metóda, ktorá umožňuje meranie vplyvu vášho športového podujatia z hľadiska emisií CO₂. Nezabudnite, že toto je mimoriadne presná metóda, každopádne bez ohľadu na to, či sa ju pokúsíte zmerať, vždy máte možnosť premyslieť si environmentálnu kompenzáciu.

Spôsoby merania a znižovania emisií oxidu uhličitého spojeného s organizáciou podujatia. Čo neviete zredukovať, musíte sa pokúsiť kompenzovať.

- Zistite, či miesto konania podujatia môže poskytnúť možnosť kompenzácie emisií uhlíka počas podujatia zakúpením certifikátov o obnoviteľnej energii.
- Vypočítajte veľkosť uhlíkovej stopy podujatia. Váš výpočet by mal zahŕňať všetko, čo môžete očakávať (prepravu materiálov, zamestnancov a vybavenia, množstvo spotrebovanej energie počas podujatia atď.).
- Nakúpte kredity obnoviteľnej energie, aby ste kompenzovali emisie spojené s podujatím.
- Po ukončení podujatia zanechajte miesto konania podujatia a zelené plochy v stave, v akom boli pred uskutočneným podujatím.
- Používajte k životnému prostrediu ohľaduplné vybavenie (športové a iné).
- Propagujte svoj ekologický prístup k veci.

Praktický príklad: Pokúste sa kompenzovať vplyv dopadu oxidu uhličitého vyprodukovaného počas vášho športového podujatia. Nápad zasadiť strom je veľmi jednoduchý, ale môžete premýšľať o znižovaní energie v iných intenciách a relokovať tak spotrebu energie prostredníctvom svojho podujatia. Toto je norma nulovej emisie.

Certifikácie

Jedná sa hlavne o rôzne športové certifikáty. Existujú tiež špeciálne certifikačné systémy pre zelené podujatia. Britský štandard BSI 8901 sa priamo nevzťahuje na športové podujatia, ale umožňuje komplexne vyhodnotiť podujatie z hľadiska dopadu na životné prostredie.

- Použite riešenia dostupné v sekcii „Public domain/Verejná doména“. Bez potreby dodatočných finančných výdavkov môžete používať obrázky, mapy a ostatné bezplatné riešenia, ktoré boli vyvinuté v mene verejného dobra.

Praktický príklad: Kvalifikačný systém „ABOVE THE BAR®“ je predovšetkým určený na rozvoj profesionálnej úrovne podujatí voľného športu a iných podujatí, garantujúc pritom tú správnu kvalitu s cieľom zabezpečiť, aby účastníci podujatí trávil svoj voľný čas v dobre organizovaných podmienkach: tak aby kvalifikácia „ABOVE THE BAR®“ pre nich garantovala vysokú kvalitu.

Iné

Vieme, že odporúčania ktoré ponúkame, neprinášajú kompletne vyčerpávajúci zoznam riešení, ktoré by ste mohli použiť počas svojho športového podujatia. Počas seminára, na ktorom boli tieto odporúčania pripravované, nám ostalo niekoľko príkladov, ktorým sa návrhy na predchádzajúcich stranách tejto publikácie nevenovali. Dovoľte nám na záver sa s vami podeliť o niekoľko návrhov, ktoré ako dúfame, doplnia už načrtnutý obraz moderného a environmentálne udržateľného športového podujatia.

- Uvedenie vzdelávacích prvkov: produkty, ktoré učia o environmentálnom vedomí a zvyšovaní povedomia.
- Poukážte na “zelený” environmentálny spôsob myslenia => tiež hravými a kreatívnymi spôsobmi, ktoré vedia zaujať deti.
- Ak to bude možné, tlačte dokumenty na obe strany papiera, aby ste znížili jeho spotrebu.
- Zdôraznite pozitívny efekt a prínosy toho byť “zelený” (negatívna kampaň nefunguje).
- Ak máte propagačné materiály: premyslite niečo užitočné.
- Nezabudnite na poistenie (majte na pamäti svoju zodpovednosť).

Praktický príklad: V súvislosti s ochranou životného prostredia sa môžu organizovať kvízy a rôzne hry. Počas realizácie projektu SforAE použijeme hry súvisiace s recykláciou a konzultácie s rezidentmi o pravidlách selektívneho zberu odpadu.

Zhrnutie

Príklady uvedené v tejto príručke majú byť pre vás zdrojom nápadov pri organizovaní podujatia, ktoré bude mať menší negatívny vplyv na životné prostredie. Nezabudnite však, že ani Rím nebol postavený za jeden deň a nemusíte okamžite implementovať všetky odporúčania (hoci by sme to úprimne uvítali). Preto premýšľajte o tom, ktoré z prvkov by mohli byť implementované počas nasledujúceho podujatia. A v tom ďalšom vylepšite svoje ekologické aktivity a rozšírte ich opäť o nejaké nové. Takto postupne bude implementovaná väčšina našich návrhov. A navyše sa prechodom na „zelené“ myslenie zaiste stretnete s ďalšími ekologickými nápadmi, ktoré bude možné následne implementovať.

Odmietnutie zodpovednosti/Prehlásenie

Táto publikácia je spoločným dielom partnerov projektu “Šport pre všetkých a životné prostredie” (SforAE), ktorý je spolufinancovaný programom “Erasmus+ Sport” Malé partnerstvo pre spoluprácu (referenčné číslo: 590833-EPP-1-2017-1-PL-SPO-SSCP). Vyjadruje výlučne názory svojich autorov a tak agentúra, ako ani Komisia nenesú žiadnu zodpovednosť za akékoľvek použitie v nej obsiahnutých informácií.

SFORAE.
Sport for All and the Environment